

Затверджено
постановою Президії НАПН України
19 жовтня 2023 р. № 1-2/12-212
(в редакції постанови
Президії НАПН України
від 20 червня 2024 р. № 1-2/9-113)
із змінами, внесеними згідно з
постановою НАПН України
від 19 листопада 2024 р. 1-2/14-239

ПОЛОЖЕННЯ

про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України

I. Загальна частина

1.1. Це Положення визначає порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук (далі – Здобувачі) у наукових установах і ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (далі – установи НАПН України).

Підготовка кандидатів та докторів наук, розпочата до 1 вересня 2016 р., здійснюється установами НАПН України відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом України «Про вищу освіту» (2014 р.).

1.2. Це Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502, інших нормативно-правових актів.

Терміни цього Положення вживаються відповідно до законодавчих та нормативно-правових документів.

1.3. Підготовка Здобувачів здійснюється в установах НАПН України, які мають висококваліфіковані наукові, науково-педагогічні кадри, сучасну науково-дослідну, експериментальну і матеріально-технічну базу та отримали ліцензію Міністерства освіти і науки України на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

1.4. Доктор філософії – це освітній і водночас науковий ступінь, що здобувається на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

– в аспірантурі установ НАПН України за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;

– поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у відповідній установі НАПН України).

1.5. Доктор наук – це науковий ступінь, що здобувається особою на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) за науковою спеціальністю та передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у наукових виданнях.

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

– в докторантурі установ НАПН України за очною (денною) формою навчання;

– шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.6. Підготовка аспірантів та докторантів здійснюється за рахунок:

– видатків державного бюджету (державне замовлення);

– коштів фізичних (юридичних) осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримали установи НАПН України на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка Здобувачів.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

1.7. Затвердження показників прийому та випуску докторантів та аспірантів, які навчаються за державним замовленням, здійснює Президія НАПН України на підставі рішення конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів НАПН України (далі – Конкурсна Комісія) відповідно до «Положення про конкурсну комісію з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у Національній академії педагогічних наук України».

1.8. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між установами НАПН України. До участі в конкурсі на розміщення державного замовлення допускаються лише установи НАПН України, які на момент проведення конкурсу мають ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю та сертифікат про акредитацію освітньо-наукової програми.

До загального ліцензованого обсягу зараховуються особи, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Державне замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між установами НАПН України, у яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному вебсайті НАПН України та вебсайтах установ НАПН України, що отримали державне замовлення на підготовку Здобувачів.

1.9. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки погоджується вченою радою установи НАПН України з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії

установи НАПН України, за якою вона провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва і задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

Обсяг прийому за кошти фізичних (юридичних) осіб на відкриті конкурсні пропозиції визначається установою НАПН України у межах різниці між ліцензованим обсягом з урахуванням його поділу за формами навчання та максимальним (загальним) обсягом державного замовлення. Цей обсяг може корегуватись з урахуванням фактичного виконання державного замовлення.

1.10. Зарахування в аспірантуру або в докторантуру установ НАПН України визначаються Правилами прийому установи НАПН України.

Зарахування на навчання за державним замовленням здійснюється з 1 вересня.

Зарахування, переведення за державним замовленням закінчується не пізніше 1 жовтня, за кошти фізичних (юридичних) осіб – у терміни, встановлені Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затвердженого щорічним наказом МОН України.

1.11. Після здійснення випуску та закінчення прийому докторантів та аспірантів керівники установ у п'ятиденний термін подають на розгляд Конкурсної Комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів НАПН України пропозиції щодо коригування розподіленого обсягу державного замовлення.

1.12. Відповідальність за підготовку Здобувачів покладається на керівника установи НАПН України.

1.13. В установах НАПН України для координації діяльності структурних підрозділів щодо підготовки Здобувачів, забезпечення якісної реалізації освітньої програми, забезпечення належних умов ліцензування та успішної акредитації освітньо-наукових програм можуть створюватися відділ аспірантури і докторантури, інші структурні підрозділи.

1.14. Для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти установи НАПН України зобов'язані отримати відповідну ліцензію МОН України.

Елементи освітньо-наукової програми можуть забезпечуватися різними закладами освіти.

Якщо окремі елементи освітньо-наукової програми забезпечуються іншим закладом освіти, під час ліцензування освітньої діяльності установи НАПН України на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та під час акредитації відповідної освітньо-наукової програми враховуються показники спільного наукового потенціалу двох закладів (зокрема показники кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення).

Пропозиції щодо отримання ліцензій на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти подаються керівником установи НАПН України до науково-організаційного відділу апарату Президії НАПН України, який готує матеріали з цього питання на розгляд Президії.

До клопотання щодо отримання ліцензій додається витяг з рішення вченої ради установи НАПН України (далі – вчені ради) та документи, регламентовані постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». У такому ж порядку подається клопотання про розширення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

Підготовка докторів наук установами НАПН України провадиться без отримання ліцензії. Відкриття докторантури здійснюється відповідно до п. 6.2. цього Положення.

1.15. Акредитація освітньо-наукової програми вперше проводиться, якщо на дату початку акредитаційної експертизи здобувачі вищої освіти першого набору виконали не менше 60 відсотків від обсягу кредитів Європейської кредитно-трансферної системи за відповідною освітньо-науковою програмою.

Одна і та ж освітньо-наукова програма може проходити акредитацію протягом одного навчального року лише один раз.

Установи НАПН України у визначені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) строки повідомляють Національне агентство про намір акредитувати освітні програми в наступному навчальному році через інформаційно-комунікаційну систему Національного агентства (далі – ІКС).

Установа НАПН України, яка бажає акредитувати освітньо-наукову програму, у термін, встановлений у графіку, подає Національному агентству:

- заяву про проведення акредитації;
- відомості про самооцінювання освітньої програми, включаючи затвержені в установленому порядку освітньо-наукову програму та навчальний план (навчальні плани) за цією програмою;
- інші документи або посилання на електронні ресурси, що підтверджують інформацію, наведену у відомостях про самооцінювання освітньо-наукової програми.

Матеріали акредитаційної справи подаються до Національного агентства в електронній формі із застосуванням кваліфікованого електронного підпису через ІКС.

Достовірність змісту відомостей про самооцінювання освітньо-наукової програми та участь установи НАПН України у процесі акредитації забезпечує керівник установи НАПН України (уповноважена ним особа) та визначений установою НАПН України науково-педагогічний або науковий працівник, який працює в установі НАПН України – гарант освітньо-наукової програми. Одна особа може одночасно бути гарантом тільки однієї освітньо-наукової програми. Функції, повноваження, порядок призначення та вимоги до гаранта освітньо-наукової програми визначаються установою НАПН України самостійно.

Заява про проведення акредитації та відомості про самооцінювання освітньо-наукової програми підписуються керівником установи НАПН України або іншою посадовою особою, уповноваженою на це установою НАПН України.

Відкликання установою НАПН України заяви про проведення акредитації можливе лише до призначення експертної групи для проведення акредитаційної експертизи.

1.16. У разі наміру здійснювати одночасну акредитацію декількох освітніх програм установа НАПН України звертається до Національного агентства з обґрунтуванням підстав для такої одночасної акредитації. Одночасно акредитаційна експертиза може здійснюватися для не більше ніж трьох освітніх програм у межах однієї спеціальності (з поєднанням освітніх рівнів: доктор філософії / доктор мистецтва та магістр, бакалавр та магістр, молодший бакалавр та бакалавр) або для не більше ніж трьох освітніх програм у межах одного освітнього рівня. Можливості поєднання освітніх програм у межах одного освітнього рівня для одночасної акредитаційної експертизи в межах спеціальностей або галузей здійснюється відповідно до вимог Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

1.17. Для забезпечення відкритості та прозорості акредитаційного процесу в машинозчитувальному форматі оприлюднюються:

1) на офіційному вебсайті установи НАПН України:

– відомості про самооцінювання відповідної освітньо-наукової програми, що розміщуються не пізніше ніж за 5 робочих днів із дня подання до Національного агентства акредитаційної справи;

– програма візиту експертів та повідомлення про дату, час і місце проведення відкритої зустрічі – не пізніше ніж на наступний робочий день після погодження програми;

– рішення Національного агентства, експертний висновок відповідної галузевої експертної ради (далі – ГЕР), звіт експертної групи або посилання на їх розміщення в ІКС – упродовж 5 робочих днів після оприлюднення рішення Національного агентства в ІКС.

Установа НАПН України зобов'язана забезпечити доступ до документів, визначених цим підпунктом, на своєму вебсайті не менше ніж протягом одного року після прийняття Національним агентством рішення щодо освітньо-наукової програми;

2) в ІКС:

– наказ про призначення складу експертної групи для проведення експертного оцінювання певної освітньо-наукової програми (певних освітньо-наукових програм) – не пізніше наступного робочого дня після його підписання;

– рішення Національного агентства, експертний висновок відповідної ГЕР, звіт експертної групи – упродовж 10 робочих днів після прийняття Національним агентством відповідного рішення.

У випадку зміни очікуваних програмних результатів навчання (компетентностей) акредитованої освітньо-наукової програми змінена освітньо-наукова програма вважається новою освітньо-науковою програмою, щодо якої Установа НАПН України зобов'язана внести відповідні відомості до ЄДЕБО. Така освітньо-наукова програма підлягає новій акредитації у порядку, визначеному Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Ця норма не застосовується у випадку приведення програмних результатів навчання (компетентностей) у відповідність до стандарту вищої освіти, або розширення очікуваних програмних результатів навчання

(компетентностей), або заміни програмних результатів навчання (компетентностей), крім передбачених стандартами вищої освіти, в обсязі до 50 відсотків.

1.18. Установа НАПН України зобов'язана сприяти проведенню акредитації та діяти добросовісно у відносинах із Національним агентством, його галузевими експертними радами та експертами.

1.19. Після отримання рішення Національного агентства щодо акредитації освітньо-наукової програми, установа НАПН України протягом двох тижнів має повідомити про це науково-організаційний та фінансово-економічний відділ апарату Президії НАПН України та подати документи, що підтверджують наявність акредитації освітньо-наукової програми..

1.21. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури установ НАПН України здійснюють їх вчені ради.

Вчені ради зобов'язані не менш як один раз на рік розглядати питання щодо підготовки Здобувачів, зокрема:

- розглядати та затверджувати необхідні нормативно-правові акти та інші документи зокрема, Положення про організацію освітнього процесу, Правила прийому до установи НАПН України, Положення про приймальну комісію, Положення про академічну доброчесність, освітні програми, навчальні плани за кожною спеціалізацією, а також форми індивідуальних навчальних планів, індивідуальних планів наукової роботи, відомостей складання іспитів, а також документи, що забезпечують проведення вступних випробувань для здобуття ступеня доктора філософії тощо, з урахуванням нормативних актів Міністерства освіти і науки України;

- ухвалювати рішення про відкриття докторантури (за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності);

- ухвалювати рішення про зарахування та відрахування Здобувачів, а також їх щорічну атестацію та переведення на наступний рік навчання;

- затверджувати теми дисертацій Здобувачів;

- розглядати і приймати рішення щодо діяльності наукових керівників та консультантів, а саме: затверджувати наукових керівників та консультантів; переглядати їх склад та усувати від наукового керівництва або наукового консультування осіб, які не забезпечують своєчасної і якісної підготовки докторантів або аспірантів; призначати двох наукових керівників аспірантам з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними;

- приймати рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури;

- ухвалювати рішення про визнання дипломів, виданих іноземними закладами вищої освіти;

– розглядати і затверджувати форму договору про надання освітніх послуг Здобувачам, підготовка яких здійснюється за державним замовленням або за кошти фізичних (юридичних) осіб;

– ухвалювати інші рішення, пов'язані із забезпеченням якісної підготовки в аспірантурі і докторантурі.

1.22. Для врегулювання відносин між Здобувачами, підготовка яких здійснюється за державним замовленням або за кошти фізичних (юридичних) осіб, та установою НАПН України укладається договір.

Договір розробляється установою НАПН України відповідно до Типового договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типової форми договору про навчання у закладі вищої освіти» та затверджується вченою радою.

1.23. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі згідно з Правилами прийому до установи НАПН України, що розробляються установою НАПН України відповідно до законодавства, цього Положення та з урахуванням Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затвердженого щорічним наказом МОН України.

Підставою для оголошення прийому для здобуття вищої освіти є ліцензія Міністерства освіти і науки України та затверджені вченою радою Правила прийому до наукової установи НАПН України.

Ліцензований обсяг при зарахуванні для здобуття вищої освіти для кожного ступеня та спеціальності обліковується за календарний рік.

Правила прийому до установи НАПН України затверджуються її вченою радою у строки, визначені МОН України в Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти на відповідний рік, та оприлюднюються державною мовою, зокрема розміщуються на вебсайті установи НАПН України і вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО).

Правила прийому діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

– перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм (акредитація освітніх програм підтверджується сертифікатами про акредитацію відповідних спеціальностей та напрямів підготовки), а також конкурсних пропозицій, за якими здійснюється прийом за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань;

– порядок проведення конкурсного відбору та строки зарахування вступників;

– перелік конкурсних предметів, з яких проводяться вступні випробування;

– порядок роботи приймальної комісії (дні тижня та години);

– порядок і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури;

– зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань;

– спосіб та місце оприлюднення їх результатів;

– наявність/відсутність можливостей для навчання осіб з особливими потребами.

Правила прийому повинні визначати порядок та умови зберігання робіт вступників. Роботи вступників, виконані ними на вступних іспитах, творчих конкурсах, фахових випробуваннях, співбесідах, які не прийняті на навчання, зберігаються не менше одного року.

1.24. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки, підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

1.25. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання Здобувачем відповідної освітньо-наукової або наукової програми установи НАПН України за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

1.26. Здобувачі проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначено зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації.

Індивідуальний план наукової роботи та тема дисертації погоджується Здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою протягом двох місяців з дня зарахування Здобувача до цієї установи.

У разі потреби тема дисертації Здобувача може бути уточнена та у новій редакції затверджена вченою радою установи НАПН України після обговорення кафедрою, відділом, лабораторією.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання Здобувачем і використовується для оцінювання успішності реалізації його запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою рішення про відрахування Здобувача з цієї установи.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

II. Права та обов'язки Здобувачів

2.1. Права та обов'язки Здобувачів визначено законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність».

З метою належного проведення наукових досліджень Здобувачі мають право, зокрема на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в установах НАПН України, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на

чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою двох керівників;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність, наукове стажування;

- академічну та соціальну відпустку;

- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства тощо.

2.2. Здобувачі установ НАПН України зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених установою НАПН України;

- виконувати індивідуальний навчальний план, індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід їх виконання на засіданні відділу, лабораторії, кафедри чи іншого підрозділу установи НАПН України, який уповноважений для цього її вченою радою;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи, глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;

- опанувати методологію проведення наукових досліджень;

- дотримуватися статуту і правил внутрішнього розпорядку установи НАПН України;

- подати до разової спеціалізованої вченої ради з присудження ступеня доктора філософії наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів), у спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук дисертацію (наукову доповідь) для докторантів.

2.3. Покладення установою НАПН України на Здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

2.4. Здобувачі мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень, стипендій і премій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

2.5. У разі дострокового захисту дисертації Здобувач відрховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказу установи НАПН України про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказу МОН України про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті установи НАПН України на відповідний рік підготовки.

III. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.2. Вступ до аспірантури установи НАПН України здійснюється відповідно до цього Положення, Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затвердженого МОН України, та правил прийому до відповідної установи, затверджених вченою радою установи НАПН України.

Наведення у правилах прийому переліку акредитованих та неакредитованих освітньо-наукових програм є обов'язковим.

Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства проводиться лише на акредитовані освітньо-наукові програми.

До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до установи НАПН України. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, повинен включати:

- заяву вступника;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації) (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію диплома);
- у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.

У Правилах прийому до установи НАПН України може бути визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою установи НАПН України рішення про визнання його диплома.

3.3. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами:

- єдиного вступного іспиту з іноземної мови, проведеного Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства;
- вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень), якщо вони передбачені правилами прийому.

Вступник, який підтвердив свій рівень знань з іноземної мови, зокрема англійської мови, в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, може не складати єдиний вступний іспит з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів єдиного вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому до установи НАПН України.

Згідно з Правилами прийому до установи НАПН України особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до відповідної установи НАПН України протягом одного календарного року.

3.4. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, склад яких формується та затверджується у порядку, визначеному установою НАПН України.

3.5. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до установи НАПН України.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом керівника установи НАПН України та оприлюднюється в установленому порядку. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

3.6. Аспіранту протягом місяця з дати його зарахуванням відповідним наказом керівника установи НАПН України призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників установи з науковим ступенем та відповідної наукової кваліфікації.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукового дослідження аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою установи НАПН України за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультавання), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених установою НАПН України для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

У разі необхідності рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

3.7. З метою забезпечення ефективної підготовки Здобувача вчена рада установи НАПН України змінює наукового керівника, зокрема у разі:

- припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;
- невиконання своїх обов'язків, визначених пунктом 3.6 цього Положення;
- відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;
- спільного бажання наукового керівника і здобувача;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

IV. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі здобувач зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації.

4.2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30-60 кредитів ЄКТС), їх

послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Засвоєння аспірантами освітніх компонентів може відбуватися на базі установи НАПН України, до якого зарахований аспірант, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури установи НАПН України.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою установи НАПН рішення про відрахування аспіранта.

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи.

Протягом строку навчання аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

4.3 Установа НАПН України може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі (науковій установі) компетентностей, здобутих

результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

4.4. Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

– отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

– звертається до структурного підрозділу установи НАПН України, де виконувалася відповідна освітньо-наукова програма, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

4.5. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні базового структурного підрозділу установи НАПН України, де виконувалася відповідна освітньо-наукова програма. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні структурного підрозділу установи НАПН України. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до структурного підрозділу установи НАПН України не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в установі НАПН України для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

4.6. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради установи НАПН України, в якому він виконав освітньо-наукову програму, з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради установи НАПН України та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

4.7. Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

4.8. Особа, яка була відрахована із установи НАПН України у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до установи НАПН України повторно.

Здобувач, який був відрахований із установи НАПН України до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою за власним бажанням, на підставі невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору (контракту), укладеного між установою НАПН України та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання, або у зв'язку з іншими випадками, передбаченими законом, може бути поновлений на навчання у цій установі на той рік підготовки, з якого здобувач був відрахований, в межах ліцензованого обсягу.

4.9. Переведення аспірантів або докторантів до іншої установи, які навчаються за державним замовленням, здійснює Президія НАПН України на підставі відповідного клопотання установ. Переведення аспірантів або докторантів на іншу форму навчання здійснюється керівниками установ НАПН України.

4.10. Аспіранти можуть бути переведені з інших закладів вищої освіти/ або до іншої установи НАПН України, у тому числі якщо заклад вищої освіти/ або установа НАПН України не має акредитованої освітньо-наукової програми із спеціальності здобувача, або в межах однієї установи НАПН України:

- на навчання за державним замовленням, якщо вони навчаються за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;
- на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються за державним замовленням;
- на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей.

Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу або наукової установи НАПН України користуються пріоритетним правом на місця державного замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу наукової установи НАПН України.

На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

4.11. Якщо установа НАПН України не отримала сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, здобувач переводиться до іншої установи НАПН України або закладу вищої освіти, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована.

Для цього здобувач подає на ім'я керівника установи НАПН України, в якому він навчається, заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншої установи НАПН України або закладу вищої освіти і видачу академічної довідки.

Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. Заява розглядається установою НАПН України, в якій навчається здобувач, протягом двох тижнів.

Одержавши академічну довідку, здобувач звертається із заявою про зарахування у порядку переведення до керівника тієї установи НАПН України або закладу вищої освіти, до якого він переводиться. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається установою НАПН України або закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач, протягом двох тижнів. У разі позитивного розгляду заяви керівник установи НАПН України або закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до установи НАПН України, в якій він навчався раніше, надсилає запит щодо передачі його особової справи.

Керівник установи НАПН України або закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому у зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

- перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;
- академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;
- освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в установі НАПН України або закладі вищої освіти, до якого він переводиться.

Керівник установи НАПН України, в якій здобувач навчався раніше, отримавши запит, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв'язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до установи НАПН України або закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У закладі, в якому здобувач навчався раніше, залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

Керівник установи НАПН України або закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування у порядку переведення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

V. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в установі НАПН України без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Підготовка таких осіб здійснюється за кошти відповідної установи НАПН України і триває чотири роки.

5.2. Особа подає до установи НАПН України заяву про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

5.3. Після зарахування установою НАПН України особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою відповідним наказом керівника установи призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників установи НАПН України з науковим ступенем згідно з вимогами пункту 3.6 цього Положення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

5.4. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми установи НАПН України згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою і публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою установи НАПН України рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою.

5.5. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою у відповідній установі НАПН України та має змогу:

– продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою в установі НАПН України, до якої особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення установою НАПН України) із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою;

– вступити до аспірантури установи НАПН України для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

5.6. Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пунктів 4.5-4.6 цього Положення.

5.7. За умови успішного виконання здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою відповідної освітньо-наукової програми та за результатами публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді, разовою спеціалізованою вченою радою наукової установи присуджується ступінь доктора філософії.

5.8. Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

VI. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення його результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури установи НАПН України.

Установи НАПН України здійснюють підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант повинен подати до спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації (наукової доповіді).

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (науковій доповіді) повинен представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

6.2. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням вченої ради наукової установи, що затверджується наказом керівника установи НАПН України, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

- наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

- наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних

Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради установи НАПН України, виданих за останні п'ять років;

3) участь у:

– підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

– атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється державним замовником під час проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

6.3. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії або кандидата наук, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, наукової доповіді.

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН України. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до установи НАПН України для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

Для підготовки в докторантурі до установи НАПН України вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН України, що відповідають вимогам, встановленим МОН України, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

6.4. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає відділу, лабораторії, кафедрі чи іншому структурному підрозділу установи НАПН України розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або відомості про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний структурний підрозділ

заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради.

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в Правилах прийому до установи НАПН України. Перелік повинен включати, зокрема:

– письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником відповідної наукової установи, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;

– копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

У Правилах прийому до установи НАПН України може бути визначено додатковий перелік документів, необхідних для вступу до докторантури.

Документи вступника передаються для розгляду до відповідного структурного підрозділу, який протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до установи НАПН України для підготовки в докторантурі та подає висновок на розгляд вченої ради установи НАПН України. У разі позитивного висновку відповідний структурний підрозділ надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа науково-педагогічних або наукових працівників, які мають трудові відносини із установою НАПН України, науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до пункту 6.2 цього Положення.

Якщо вступник є іноземцем, установа НАПН України проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним в його або іншій державі, протягом двох місяців після зарахування до цієї установи НАПН України для підготовки в докторантурі.

6.5. Вчена рада в місячний строк розглядає висновки відділу, лабораторії, кафедри щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом керівника установи НАПН України.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених установою НАПН України для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження - для наукових працівників).

6.6. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН України.

6.7. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (структурного підрозділу).

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук установи НАПН України здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

VII. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

7.1. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

7.2. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

- мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напрямку, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН України.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук установи НАПН України здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.